

ЭКОЛОГИК ТУРИЗМ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚАРО ИМИДЖИНИ ЮКСАЛТИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

DOI: 10.5281/zenodo.11122881

Хашимов Ш.Ж.

Ф.ф.б.ф.д. (PhD), доцент, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

E-mail: sheraxon64@mail.ru

Аннотация. Мақолада экологик туризм Ўзбекистон халқаро имиджини юксалтиришниң муҳим омили сифатида кўриб ўтилган. Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви, маданиятлараро мулоқотнинг қучайиши, ахборот коммуникация тизимиининг янада такомиллашуви ва унинг экологик туризм соҳаси ривожланишига таъсири масалалари кўриб ўтилган. Ўзбекистоннинг халқаро имиджи юксалишида халқаро ва миллий экологик туризм ташкилотлари интеграциясининг зарурлиги кўрсатилган.

Калит сўзлар: Халқаро имидж, миллий туризм, экологик туризм, интеграция, маданиятлараро мулоқот, ахборот коммуникация тизими, экотуризм соҳасидаги интеграция жараёнлари.

Аннотация. В статье экологический туризм рассматривается как важный фактор улучшения международного имиджа Узбекистана. Рассмотрены вопросы интеграции Узбекистана в мировое сообщество, усиления межкультурных связей, дальнейшего совершенствования системы информационных коммуникаций и ее влияние на развитие экологического туризма. Необходимость интеграции международных и национальных организаций экологического туризма проявляется в повышении международного имиджа Узбекистана.

Ключевые слова: Международный имидж, национальный туризм, экологический туризм, интеграция, межкультурная коммуникация, информационно-коммуникационная система, интеграционные процессы в сфере экотуризма.

Annotation: The article considers ecological tourism as an important factor in improving the international image of Uzbekistan. Issues of integration of Uzbekistan into the world community, strengthening of intercultural communication, further improvement of the information communication system and its impact on the development of ecological tourism were considered. The need for integration of international and national ecological tourism organizations is shown in the rise of the international image of Uzbekistan.

Key words: International image, national tourism, ecological tourism, integration, intercultural communication, information communication system, integration processes in the field of ecotourism.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашиб боришида унинг халқаро имиджини юксалтириш, ушбу жараёнда миллий туризмни ривожлантириш масаласига катта эътибор қаратилмоқда. Миллий туризмнинг ривожлантирилишида эса экологик туризм муҳим аҳамият касб этмоқда.

Жаҳонда ҳар бир халқ ва миллатнинг ўз имиджи ва образи мавжуд бўлиб, ўзбек халқини тасвирлаганда унинг табиатни севиши, меҳнаткашлиги, меҳмондўстлиги, донишмандлиги, болаларни яхши қўриши каби жиҳатларига эътибор қаратилади.

Мамлакат ва халқнинг халқаро майдондаги имиджи ва образини шакллантиришда мамлакатга келиб-кетувчилар, туристларнинг муносабати муҳим аҳамият касб этади. Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги имиджини шакллантиришда оммавий ахборот воситаларининг тутган ўрни ва аҳамияти ошиб бормоқда. Ўзбекистонда электрон нашрлар, янги-янги веб-сайтлар, блоглар, ижтимоий тармоқлардаги сайtlар кенгайиб, мамлакатнинг халқаро имиджини шакллантиришга ёрдам бермоқда. Ижтимоий тармоқлар, оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистоннинг экологик туризм соҳасидаги имкониятларини тарғиб-ташвиқ қилиш масаласига катта эътибор қаратилмоқда.

Экологик туризмнинг асосий обьекти бўлган табиатни ҳимоя қилиш ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш бугунги кунда энг долзарб масалалардан бирига айланди. Бугунги кунда экологик туризм Ўзбекистонда миллий туризмнинг бир қатор турлари билан ўзаро боғлиқ равишда ривожланиб, бундай туризм турларига рекреацион туризм, соғломлаштирувчи, дам олиш туризми, экскурсион туризм, саргузаштли туризм, экзотика туризми, экстремал туризм сафари туризми, агро туризм ва бошқалар тааллуклидир. Бундай туризм турларига Ўзбекистондаги ички туризмдан ташқари ташки, хорижий мамлакатлардан келадиган туристларнинг ҳам қизиқиши юқоридир.

Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаб ўтганидек, “Ўзбекистон туризм соҳасида улкан салоҳиятга эга бўлган давлат ҳисобланади. Юртимизда 7 минг 300 дан ортиқ маданий мерос обьектлари мавжуд ва уларнинг аксарияти ЮНЕСКО рўйхатига киритилган. Шу билан бирга, мамлакатимизнинг бетакор табиати, гўзал дам олиш зоналари имкониятларидан фойдаланиб, янги туристик йўналишлар очиш мумкин. Бу соҳага жаҳон брендларини фаол жалб этган ҳолда, биз зиёрат туризми, экологик, маърифий, этнографик, гастрономик, туризм ва бу соҳанинг бошқа тармоқларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратишимииз зарур. Бу борада давлат-хусусий шериклик муносабатларини қўллаш соҳани тараққий эттиришда кенг имкониятлар очишини ҳисобга олишимиз лозим”¹.

Япониянинг “The Japan Times” газетасида чоп этилган “Миллий сиёсат ва савдо муносабатлари барқарор ривожланмоқда” деб номланган мақолада Ўзбекистонда туризм ривожланиши ва унинг экотуристик имкониятлари тўғрисида ҳам маълумот берилган бўлиб, “Ўзбекистон улкан туризм салоҳияти ва ғоят бой маданий-тарихий меросга эга, - дейилади ушбу мақолада, - Бу заминда пурвиқор тоғлар билан ўралган водийлар ва жазирама саҳролар, қадимий меъморий обидалари билан машхур тарихий мажмуалар ва замонавий мегаполислар ажиб бир тарзда уйғунлашиб кетган. Ўзбекистонда 11 та миллий

¹ Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд, Тошкент, Ўзбекистон, 2018 йил, 128-129 бетлар.

табиий боғлар ва давлат қўриқхоналари, 12 та маҳсус қўриқхона, 106 та музей, 37 та театр, 187 та маданият ва истироҳат боғи мавжуд. ...2018 йилда ўзбек миллий таомлари “National Geographic” журналининг “Гастрономик туризм” номинациясида биринчи ўринни эгаллади, Ўзбекистон кўплаб хорижий нашрлар, жумладан, “The New York Times”, “The Guardian”, “Lovely Planet” томонидан саёҳат учун энг жозибадор ва қизиқарли йўналиш сифатида эътироф этилмоқда”².

Ўзбекистон имиджининг ўлчов мезони сифатида туризмнинг тутган ўрни ва аҳамияти ошиб бормоқда. Британиялик профессор Ш.Акинернинг фикрига кўра, “туризм миллий имиджни ривожлантириш мумкин бўлган тармоқлардан бири ҳисобланади. Чунки у хорижликларни маҳаллий аҳоли билан тўғридан-тўғри алоқага киритади. Натижада ана шу сайёҳлар онгида улар ташриф буюрган жамиятлар ҳақида ўз шахсий таассуротларининг шаклланишига сабаб бўлади”. Британиялик олим С.Анхольт фикрига кўра, мамлакат имижини мустаҳкамлаш жараёнида оммавий ахборот воситалари билан бир қаторда-бошқарув, экспорт, туризм, маданият ва мерос, инвестиция ва имиграция, одамлар ҳам муҳим роль ўйнайди³.

Халқаро майдонда Ўзбекистоннинг ижобий имиджини илгари сурадиган хорижий PR-агентликлари, халқаро ахборот майдонида нуфузли ва таъсирга эга бўлган хорижий оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистоннинг экотуризм соҳасидаги имкониятлари ва ютуқларини кенг тарғиб-ташвиқ этиш мамлакатимизга келадиган туристлар сонининг ошишига ижобий таъсир кўрсатади. Ўзбекистон Республикасининг халқаро майдондаги имиджини мустаҳкамлашда Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларининг халқаро миқёсдаги алоқалари муҳим ўрин тутиб, мамлакатимизнинг экотуризм соҳасидаги имкониятларини тарғиб этишда муҳим аҳамият касб этади.

² Мирзиёев Ш.М. Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари. 4-жилд, Тошкент, Ўзбекистон 2020 йил, 300 бет.

³ <https://beruniyalimov.uz/archives/986>, 172 бет.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПФ-5611 Фармонига илова сифатида “2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини ривожлантириш Концепцияси” келтирилиб, ушбу Концепцияга кўра Ўзбекистон Республикасининг хилма-хил ҳамда йилнинг турли фаслларида жозибадор ва рақобатбардош туристик маҳсулотлари, шу жумладан мамлакат худудларида тематик туристик зоналари ва кластерларни яратиш орқали ҳамда туризмнинг истиқболли турлари (зиёрат, маърифий, экологик, этнографик, гастрономик, спорт, даволовчи-соғломлаштирувчи, қишлоқ, саноат, ишбилармонлик ва бошқаларни) ҳисобга олган ҳолда, янги туризм дастурларини ишлаб чиқиши⁴, белгиланди.

Ўзбекистонда зарур экологик туризм инфраструктурасини шакллантириш учун дор (осма) йўлларни, тоғ-чанғи кўтаргичлар, фуникулёрлар ва бошқа ўхша什 обьектлар ва иншоотларни қуриш, қайта таъмирлаш ва жиҳозлаш учун асбоб-ускуналар, механизмлар ва эҳтиёт қисмлар, шунингдек, аэростатлар (ҳаво шарлари), моторли қайиқ ва квадрациклар учун белгиланган тартибда тасдиқланадиган рўйхатларга кўра божхона тўловлари тўлашдан озод этилиши⁵, белгиланди.

Ўзбекистонда экотуризмни ривожлантириш экотуристик фан, таълим, тарбия ва тарғиботни кучайтириш асосида амалга оширилади. Бунинг учун аҳолининг экологик онги ва маданиятини юксалтириш учун оммавий ахборот воситаларида, интернетда экотуризмга бағишлиланган маълумотларни кенгроқ бериб бориши, экотуризмга бағишлиланган илмий-оммабоп, оммабоп нашрларни янада кўпайтириш зарурдир. Экотуризмни ривожлантиришни тизимли тарзда йўлга қўйиш, зарур инфратузилмани шакллантириш, туристик-рекреацион эркин

⁴ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПФ-5611 Фармонига 1-илова. “2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини ривожлантириш Концепцияси”. www. uza. Uz / oz / documents / sdfscxzxcvxx? ELEMENT_CODE= sdfscxzxcvxx & SECTION_CODE= documents&print=Y

⁵ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикаси туризм салоҳиятини ривожлантириш учун кулагай шароитлар яратиш бўйича қўшимча ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида. www. lex/ uz / docs / 3548467.

иқтисодий зоналарни ташкил қилишда инновацион кластерларни ташкил этиш ва фаолиятини кенгайтириш талаб этилади. Шундай тадбирларни амалга ошириш Ўзбекистоннинг халқаро майдонда туризм соҳасидаги имиджининг ошишига, чет эллик сайёхларнинг мамлакатимиз экотуристик имкониятларига қизиқишининг кучайишига олиб келади.

АДАБИЁТЛАР:

1. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд, Тошкент, Ўзбекистон, 2018 йил.
2. Мирзиёев Ш.М. Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари. 4-жилд, Тошкент, Ўзбекистон 2020 йил, 300 бет.
3. <https://kun.uz/news/2018/09/01/jizzahda-Yellowston-milliy bog'I-kabi-loyiha-amalga-oshiriladi>.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПФ-5611 Фармонига 1-илова. “2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини ривожлантириш Концепцияси”. www.aza.uz/oz/documents/sdfscxzcxvxx?ELEMENT_CODE=sdfscxzcxvxx&SECTION_CODE=documents&print=Y
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикаси туризм салоҳиятини ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиш бўйича қўшимча ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида. www.lex.uz/docs/3548467.